

MAGYAR KURIR

A Z

MDCCCXVI-dik
ESZTENDŐRE.

A' FERISEGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

1816
1817
1818

II. Fél Esztendő.

B é t s b e n, 1816.

Nyomtatott Nemes Haykul Antal betűive I.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

H. 140

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Julius' 2-dik napján, 1816-dik esztendőben.

B é t s .

Császár & Felsege tegnap Jul. 1-ső napján Schönbrunból Badenbe vette útját, szokott feredés végett, 's hibetőkép-
pen ott fogja az egész hónapot eltölteni.

A' Jun. 1-ső napján költ Felseges Pá-
tensekben meeghatározottat *Bankó-Obligá-
tzióra való utasításoknak 's az Obligátziók-
nak Formái is*, az Alsó Austriai Cs. Kir.
Kormányzék által Juniusnak 27-dik nap-
ján kiadattván, itt alább az A. és B. be-
tük alatt talátnak.

A. Egy Obligátzióra utasítóczédulá-
nak Formája.

Nr.

OBLIGATIONS ANWEISUNG.

Nr. Oestr. Nat. Zettel-Bank.

Anweisung.

Überbringer dieses hat gemäß der
in die österreichische National-Zettel-
bank gemachten Einlage den Betrag
von * Gulden in einer Staats-Obli-
gation, welche von
anzufangen, mit Eins vom Hun-
dert in Silbermünze nach dem Con-
ventionsfuß verzinset wird, zu erhalten.
Wien, den ten 181

Das ist: ** fl.

Für die Casse der Einlagen
der österr. National-Zettel-Bank.

Jegyzés. A' (*) jegynél a' pénzsumma
kírva, a' (**) jegynél pedig számokkal ta-
látnak.

B. Egy Obligátzióinak Formája.

Nr.

* fl.

Obligation.

Über *** Gulden, welche in die österrei-
sche National-Zettelbank in Einlösung und Anticipa-
tions-Scheinen eingelegt wurde, und wofür die Ver-
zinsung mit Eins vom Hundert in Silbermünze, nach
dem Conventions-Münzfuß, an den Überbringer
der zu dieser Urkunde gehörigen Interess-
bons von der Universal-Staatsschuldencasse geleistet wird.

Die österreichische National-Zettelbank ist nach
ihren Statuten verbunden, das Extragniß des ihr an-
gewiesenen Tilgungsfonds zur bürsemäßigen Einlö-
sung der Obligationen über diese Staatsschuld zu
verwenden,

Gegenwärtige Obligation ist in dem Credits- und
Liquidationsbuche der k. k. Universal-Staatsschulden-
casse gehörig vorgemerkt worden.

Wien, am 1. Juli 1816.

Für die k. k. Universal-
Staatsschuldencasse.

Jegyzés. A' (*) jegynél a' pénzsum-
ma számokkal, a' (**) jegynél, kírva ta-
látnak.

(A' Bankónótának festett mustrája vagy
formája annak szükséges leírásával egy-
temben, különös Circulareban adattatott-
ki).

H i r d e t é s .

Hogy az ezen esztendőben Jul. 1-ső
napján elkezdődő papírospénznek héváltatá-
sában mindenk a' lehető sietséggel ki-
elégíthessenek, oly intézet tétetett, hogy
az olyan bététel, mely a' 21,000 forint-

summát meghaladjr, két különös kassaszataloknál vétetessék - bé. —

Azok a' papirospénzbirtokosok, a' kik papirospénzben igen nagy summákat akarnak hétetni, meghivattatnak, hogy az elváltatásra határozott summákat, a' magok petsétjek által bészaratott pakétoiban vigyék - bé. Ezen pakétoikon egy írásnak kell lenni, melly az azokban találtató summát, a' Váltó és Anticipáziós Czedulának számát és nemit 's végre a' tulajdonosnak nevét és lakhelyét kifejezze. A' papirospénz egygyütt, egy egynegyedrészi papiroson való Quietantiát is kell beadni, a' melynek szövegszóra való foglalatja e' legyen: —

Q u i t t u n g.

Ueber Páke, worin, der Kuffchriſt
zufolge, ein Betrag von in
Einföfung- und Anticipations-Scheinen und zwar:
Stücke zu Gulden in Eml. Sch.

"	"	"	"	"
"	"	"	"	"
Summe				in Eml. Sch.

dann

Stücke zu	Gulden in Ant. Sch.
" "	" "
" "	" "

zusammen

enthalten seyn sollen, und welche von dem Hrn. zur Verwechslung gegen Banknoten und Obligations-Anweisungen, nach dem im Patente vom 1. Jun. 1816 ausgesprochenen Verhältnisse, an die National-Bank übergeben werden sind.

Erre a' Quietantiára az azt általvevő Kassatartó egy számot teszen, 's arra a' maga nevét is reá írván, vissza adja azt a' Bévívőnek. —

A' beadott pakétoik illendő gondossággal, 's a' tulajdonosnak kívánságára az ő maga vagy az ő biztosa' jelenlétében megnyittatnak, az azokban találtató papirospénz megszámláltatik, az azokért eső Bankonoták és Obligatióra való Utasítások meg

készítetnek, 's az a' nap, mellyen a' Bankonoták 's az Obligatióra való Utasítások, a' kiadatott Quietantiáknak visszaadattások mellett felvétetethetnek, a' Részesnek legrövidebb úton tudtára adattatik.

Béts, Jun. 29-dik napján, 1816.

Gróf Nemes Adám

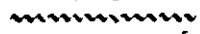
Az Austr. Nemz. Cs. K. Bankónak ideig való Kormányozója.

Hippenmeyer Konrad

Ideigvaló Bankóigazgató.

Berger Thaddé

Ideigvaló Bankóigazgató.

Olasz Ország.

Bolognában az oda való Tsillagvizsgáló Professor nagyon rossz újságot hirtelt - el. Azt jövendölte, hogy néhány napok múlva el fog veszni a' világ, minthogy, mint az ő titkos számlálása mutatja, a' napban valamelly nagy változás fog történni, melly által olyan nagy égés támad, a' mely meg fogja emészteni a' világot. Mind ezeket a' napnak tányérán mostan látszó puntumok jelentik előrevalóképpen az említett Professor úrnak, a' kit azonközben a' Romái Oszáglószek, nem mint Tsillagvizsgáló tudóst, hanem mint ipostort, nyakon fogott és bészaratott, hogy adjon számot böltelkedéséről.

Frantzia Ország.

A' Straszburgi Püspök ilyen vallástélt írt az Alsatziai Papok' eleibe azon esküvésnek megtagadására, mellyet ők az őgy nevezett Polgári Constitútióra nézve letettek volt: —

„Egy az Ur, egy a' Hit, egy a' Kereszttség, Ephes. 4. 5. A' Szent Háromságnak, Atyának, Fiunak, és Szent Léleknek nevében, Amen! — Én, N. N. szívem szerént és közönségesen vallást teszek a' felől, hogy én a' mi Szent Anyánknak a' Catholica, Apostoli, és Romai Anyaszentegyháznak hitében és egygyességében kívánok élni halui. Megesmerem és vallom, hogy csak egyedül ez az az igaz Anyaszentegyház,

mellyet a' Kristus fundált, mellyet a' Szent Lélek igazgat, 's a' mellyen kívül semmi idvesség nintsen; Vallom, hogy ez az Anyaszentegyház soha nem hibázhat, és hogy ez valamint a' maga közönséges gyűléseiben, úgy szintén akkor is, mikor öszszegyülekezve nintsen, a' maga, hitet és erköltsöt illető végzéseiben, tsalhatatlan és hibázhatatlan. Vallom, hogy ez, a' maga tanításában, adminisztrációjában, 's közönséges Egyházi fenytéktartásában, semmi Világi Hatalomtól nem függ. Vallom, hogy a' *Romai Pápa*, mint Szent Péter' *Successor*a, ezen Anyaszentegyháznak a' feje, a' Jépus Kristusnak Helytartója, a' Pásztoroknak 's Nyájának Pásztor, a' ki nem tsak Elsőséggel, Tiszteletbeli Elsőbbséggel, hanem valóságos Fő, és Itéletbeli Hatalommal is bír az egész Anyaszentegyházban. Vallom, hogy, a' Püspökök oly a' tulajdonsággal, és Hatalommal bírnak, mellyek a' másod rangú Papoknak nem adatattak. Vallom, hogy a' Papi Felszentelés 's a' *Canonicus* Küldetetés között első minémüségbeli különbség van, és hogy ott, a' hova Papi Törvénytiszteltetés kívántatik, oda az első nem elég, hanem a' másik is megkívántatik (*Trid. Sess. 23. Can. 7.*) —

„Mínthogy pedig a' Papságnak 1791-héli úgynvezett Polgári Constitúciója ezekkel a' principiumokkal és hitágazataival ellenkezik, erre nézve én a' Papságnak ezen Polgári Constitúcióját vissza vetem és megátkozom, mint azt az Anyaszentegyház' látható Feje VI-dik Pius 's az igaz jussal bíró 's véle egygyesült Püspökök, már az 1791-dik és 1792-dik esztendőkbén, hibásnak, hitszakadásnak, és eretnekségnek lenni vallották, vissza vetették, és kárhoztatták. Ehez képpest ellenemondok ezen esküvésnek és mindeennek, a' mit ezzel az Anyaszentegyház által kárhoztatott Constitúcióval megegyezőleg szollottam, tanítottam, és tselekedtem, 's esküvéssel erősítem a' mindenható isten előtt, hogy én a'

Romai Catholica Anyaszentegyház' végzéseinek és határozásainak magamat tökéletesen és minden feltétel nélkül alája adom, meggyőzöttetve lévén a' felől, Logy a' ki azzal egygyütt öszsze nem gyülekezik, elszélezetetik, és hogy a' ki azzal a' közép pontal nem tart, mellyet az isten rendelt, az a' mennyeknek országából kizárattatva van. Ez az én közönséges vallástételem, ezek az én valóágos és ennekutánna megváltozhatatlan gondolkodásaim; ezekben élni, 's azon botránkozást, a' mellyet eltévedésem által okozhattam, ily módon megjobbítani, magamban eltökéltem. Esdckelve kérem a' könyörületességnek atyát, hogy nékem az én tévelygéseimért bocsásson meg; kérem a' mi Szent Anyánkat az Anyaszentegyházat, hogy a' maga kebeléből való kirekesztődésnek büntetése aló, a' melybe estem, oldozzon fel. *De Consilio et cum approbatione R. R. D. D. Vicariorum Generalium Capitularium Dioecesis Argentinensis.*“

A' Királyi Hertzeg *Berry*' házassági pompáit, a' mellyek elébb *Fontainebleau*'s azután *Páris* városaikban véghez mentek, e képpen summázzhatjuk öszsze: —

A' *Fontainebleau* erdőben két sátor volt felállítatva, azért, hogy ha a' Völegény' vagy Menyaszszony' kísérei nem egyszer mind találnának oda megérkezni, az, a' melyik elébb megérkezik, a' másikat ezen sátorokban várja-el. Ezek egy szabad mezőben voltak felállítatva és a' Királyi testőrzo seregektől körülvéttetve. Az öszszetalálkozás azonközben Jun. 15-dikén minden várakozás nélkül ment véghez, mint-hogy a' Király' hintója éppen abban a' szempillantásban érkezett-meg ezen szabad mezőre, melyben a' Menyaszszonyé. A' Király egész familiájával egygyütt ült egy hintóban. Legelebb a' Menyaszszony szállott ki hintójából, 's a' Királynak eleibe

ment, a' ki ötöt két ízben megölelte. Egy fertály óra telt ezen első köszönetésekben, mellyek ezen erdőben a' pázsiton mentek véghez; melly után a' dobosok a' dobot megperdítvén, a' Király a' Menyasszony-nak a' jobb karját, a' Vőlegény pedig a' bal karát oda nyujtván, a' hintókhoz mentek, 's a' sokaságnak éljen a' Király! éljenek a' Bourbonok! kiáltásaközben, hintókba ültek. —

A' következő napon (16-dikban) fényes pompával tartatott a' Párisba való bemenetel. A' Király mellettült a' hintóban Angouleme Hertzege, szembe vettek a' Vőlegény és a' Menyasszony. A' hintó mellett lovagoltak, egy felől Monsieur a' Király' ölse, más felől ennek fia Hertzege Angouleme. A' Királyi familiának a' sorompónál való fogadtatása fényes volt, 's az utzakon a' Thuillieria felé való végigmenetele meg nem szünő etjen kiáltások között történt. Hasonló fényes pompával mentek véghez 17-dikben a' Párisi fő templomban a' menyegzőszent foglalatosságok is. —

Ezen napon este közönségesen való asztalt adott a' Király, melynek végződése után ki ment az utzakra a' világosításnak megszemlélésére. A' házas pár ezen éjjel a' Thuillieriaiban hált. — Jun. 18-dikán, mint a' Watterloói útközetnek napján nem tartattak semmi innepi pompázások, hanem csak szerentsekivánások, 's diplomatikai Udvarlások a' Királynál. Délután St. Cloudba ment vatsorálni az udvar, a' honnét estvéli 10 órakor szövétnekek világánál jött-bé Párisba; 19-dikben fényes Udvari bál, 30-dikban nagy katonamustra tartatott. —

A' 17-ikben véghez ment fényes pompák' alkalmatosságával néhány esőtsepek hullván, így kiáltott-fel egy Islets nevű Udvariember: *Örvendjetek; ezek a' Bonapartisták' könytsepeik!*

Nagy Britannia.

Az itti következő tudósítás, mint igen fontos és hivatalserént való jelentés, igen

eleven mozgást okozott Londonban a' kereskedők között. Ezt Petersburgból írta az ott lévő Anglus Konzul Bayley, az Orosz birodalommal kereskedést folytató Anglus társaság' Kormányozójához Thorntonhoz: —

„St. Petersburg, April. 23-dikán (Máj. 10-dikén) 1816. Szerentsen vala April. 21-dikén, postán, az urhoz írni, és két nappal az után egy Kurir által az Orosz birodalombéli új Tarifát is megküldeni. Most bánakodással jelentem az urnak, hogy itt a' Vámtisztségeknek megparantsolták, hogy azon rendeléseket szorosán megtartsák és megtartassák, mellyek a' Nagy Britannia és Orosz birodalom között uralkodott boldogtalan egyenetlenségnek idejétől (az 1808-dik esztendőől) fogva fennállottak, 's igen kevés változással mind ez ideig lábön állottak. En minden alkalmatossággal 's minden lehető módon iparkodni fogok azon, hogy ezen rendeléseknek megmásoltatását, vagy legalább elhalasztatását megnyerhessem, mellyek a' Nagy Britanniai szabad kereskedésnek ily ártalmasok, 's hízelkedek azzal magamnak, hogy az én iparkodásomnak, a' mi itt lévő Követünk Lord Cathcart' segedelmével, kivánt fogantatja fog lenni. Azonközben tsakugyan nagyon jóvasslom, hogy kereskedőink ezeket az Orosz birodalomban fennálló rendeléseket pontosan megtartsák, 's győzettesenek-meghaladék nélkül a' felől, hogy nekik magokat ezen rendelésekhez szabni felettebb szükséges legyen. —“

„Dayley.

A' Londoni újságlevelekről ilyen megjegyzést olvasunk más levelekben: —“

„Az Anglus levelek, úgy mond, vakmerő szemérmatlenséggel folytatják azoknak a' politikai mesedolgoknak kihirlelését, mellyeket ugyan a' közönségnek nagyobb része tréfának tart, de a' mellyek má felől tsakugyan még is sok olyan könnyen-hívőkre is találunk; a' kik azoknak hitelt

adnak. Így mesélik egyebek között: hogy Frantzia Minister Lainé azon iparkodna, hogy Monsieurnek a' Király' testvérenek a' nemzeti seregekhez való befolyását gyengébbé tegye, 's magát ezen Princzel ellenkezésben lenni mutatja; hogy Clarke és Decaze Ministerek között igen rossz egygyesség uralkodjék; hogy Marschal Davoust engedelmet nyert volna a' Párisba való visszatérésre; hogy Angouleme Hertzegné azt akarja mutatni, hogy ő minden katonamustrán megjelenik; hogy Eugénius Princz (a' Bavariai Király' veje) reá vette ezen Királyt, hogy seregeit tartsa meg a' hadi lábon; hogy Talleyrand Hertz eget, mikor Valencia yből, a' maga jószágából, Párisba visszaérkezett, a' Király hidegen fogadta; hogy mindenek úgmútatják, hogy Prussia'nak, célzásai vagynak Hannoverára, 's a' t.

Nottingham városában ismét 19 szövézházakat vagy fabrikákat rontottak össze a' békételenkedő munkások.

A' Szeretseneknek Barbados szigetén való összeesküvése, mint az ő megvizsgálásoknak folyamatjából kijött, igen messze célzott. Franklinnak hívták az összeesküvés' fejét, a' kit már megölték. Ő, a' sziget' Királyává akart lenni, ha a' planum végre hajódhatott volna. Már titokban minden készülétek meg voltak az ő megkoronáztatásához tétetve. A' támadás' főbb zászlóján találató jelelég nyilvánosságosan mutatják, hogy mint járt a' bűnösök' esze. Ez a' zászló három mezőkre van felosztatva: az egygyiken egy magas fára felkötve lévő fehér ember; a' másikon egy fehér aszszony egy Szeretsenek lábai előtt esdekelve 's kezeit felemelve;

a' harmadikon pedig egy megkoronáztatott Szeretsen egy fehér aszszony mellet mint Királyné mellett a' thronuson ülve, vannak leábrázoltatva. A' Kár és veszedelem, melyet ez a' támadás okozott, nagyobb volt, mint eleinten iratott; hatvanhét tűzkortermesztő jószágok tétettek semmivé; az elesett Szeretsenek' számát 2000-re teszik. De szerentse, hogy a' további planumjok, melyet vendégeskedésközben fetsgett-ki egygyik, kitudódott, mivelhogy nyolcz nap alatt az egész szigeten mind ki akarták ol-tani a' fehér lakosokat.

Az Északi Amerikai Szabad Státusokból Londonba érkezett legújabb levelekből úgy látszott, hogy ott az Ország-lószék hadi készüléteket tétett arra az esetre, hogy ha talám tsakugyan el kellene kezdődni a' Spanyol országgal való háborunak. Az Amerikai újságokban hosszasan elő hordatnak azok az inségek és kegyetlenségek, melyeket a' Karthagénai 's egyéb Amerikai Spanyol kikötőhelyekben szenvedni kénytelenítették a' Szabad Amerikai lakosok, a' melly történetekre nézve egy expeditziót és egy Ministert már el is küldött az Országlószék, hogy kérjen elégtételt.

Mint a' Spanyol Amerikai revolúzió'nak historiájából nevezetességeket, úgy emlitik az Anglus újságírók, hogy Limát az Admirális Brown' vezérlése alatt (a' ki e'szerént nem esett fogságra) oly hajós sereg szállotta meg, a' melynek Buenos Ayrest zászlói vannak, és hogy az ugyan ezen zászlókkal evező hajók, melyek a' Déli tengeren a' Spanyol kereskedő hajóknak már sok kárt tettek, az Európái tengereken is mutatni kezdték már magokat.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A Pesten Junius' 26-dik napján költ levelekben ezeket írják: —

Tegnap inneplette a' Pesti Universitász, mint az Orzágnak Fő oskolája, azon kellemetes emlékezetű napot, mellyen 1780-dikban *Maria Theresia* a' Haza közepén ugyan ezen fő oskolát felállította, 's egyszersmind az egész Országban a' tanításnak olly rendet szabott, hogy attól fogva nem csak a' deák nyelvet, hanem a' mellett egyéb tudományokat is tanul az Ifjúság. A' Nemzeti Culturának ezen innepét egy nagy Misa, azután az Universitász palotájában tartott Oratio jelesítette, mellyet az idej Rektor *T. T. Láng János Fortunat* Ur tartott számos Halgatók előtt.

Erdélyből Junius' 1-ső napján. — Négy Vármegyék vannak Erdélyben, mellyek a' bővebb és jobb borokat termik, ugy mint: *Dejér*, melly ebben a' tekintetben legelsőnek tartathatik, *Küküllő*, *Hunyad*, és *Torda Vármegyék*. — A' többi Vármegyékben is vagynak Szőlőhegyek több 's kevesebb számmal; de azok alábbvaló bort adnak, keveset is teremnek, és a' munkát sem fizetik meg (???). Mind ezek három esztendőnk alatt sielének egymás után, és ha 1813-ban és 1815-ben adtak is lehetséges termést, de az igen savanyu, és majdihatatlan volt. Az 1814-dik Esztendőben pedig nem vala, úgy szólván semmi bor, még az áldott Szünygyban is, melly a' bornak, és gyümölsnek igaz hazája; azért a' pinczék egész Országunkban üressék. El megyen tiz fogadó mellett is az utazó, míg egy pohár bort kap; most már kezdenek Szőlőhegyeink egy kevéssé mosolygani, és jó reménységet nyujtani. Ha valamely ártalmas idő az idén is megfosztana bennünket a' szőlőgereszdektől: tsak a' Patikában keresnénk bort, mint orvosságot.

Lotteriái Sorsvonások.

Tegnap ezek a' számok nyertek: — 14039 nyerte a' *Turnitzi üvegfabrikát* — 17,120 nyerte a' *Welsche-Hof* nevű majort (Bétstől nem messze). Az 5249 szám nyert 15000 — a' 15026 nyert 10,000 — a' 41662 nyert 5000 — a' 21583 nyert 3000 — a' 20450 nyert 2000 — 's a' 39365; a' 32779, és a' 49550 nyertek ezer ezer forintokat.

Hir-adás.

Ő Császári Királyi Felsége kegyelmesen megengedni méltóztatott, hogy *T. N. Bihar vármegyében* (a' nagy országos, posta, és kereskedő útban fekvő) *Elekete-Tó* nevű helység, nem tsak hogy Mezővárossá legyen, hanem abban ennekutánna esztendőnként négy országos vásárok (30. kadalmak), 's minden héten Tsötörtök napon rendes héti vásárok legyenek. Az országos vásárok ezeken a' napokon fognak esni, u. m: —

1). Januariusban Sz. Pál fordulásának napja — 2), Aprílisben Sz. Vintze napja — 3), Juliusban Apostolok' oszlása napja — 4), Oktoberben Sz. Gál napja után, mindenkor az ezeket követő Hétfű napon, oly feltétel alatt mindazonáltal, hogy akkor, midőn a' nevezett innepnapok Hétfűre esnek, a' vásárok az ezt követő napokon, és az innepnapokon soha ne tartassanak.

J e l e n t é s.

Udvari Agens *Tekintetes Rosemán József* úr eszébe vévén, hogy szállásának a' minap történt megváltoztatása miatt némely zavarodások történtek légyen, hogy ezután is e'félék ne történnyenek, azoknak tudósíttatása 's útasíttatása végett, kik az ő szolgálatjával vagy már eddig is éltek vagy pedig ennekutánna élni kíváunak, ezennel lelenteti általunk, hogy az ő mostani szállása az *Altenfleischmarkt* nevű utzában, a' 748 szám alatt lévő házban van.